

Skov- og Naturstyrelsen
Hav- og Habitatkontoret
Miljøministeriet
Ledelsessekretariatet, EU-K

17. december 2004
J.nr. D 412-0015
lar/SNS, sca/MIM

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til retningslinjer for vurdering, overvågning og rapportering af bevaringsstatus for arter og naturtyper m.m. under habitatdirektivet (92/43/EØF)

DocHab-04-03/03 rev.2 med tilhørende bilag.

1. Status

Kommissionen sendte medlemslandene den 24. november 2004 et forslag til retningslinjer for medlemslandenes rapportering efter habitatdirektivet. Forslaget behandles i Habitatkomitéen ved skriftlig forskriftsprocedure (1999/468/EF art. 5) med svarfrist den 24. december 2004. Vedtagelse af forslaget i komitéen kræver således kvalificeret flertal for forslaget.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Forslaget udsendes på baggrund af habitatdirektivets artikel 17, som pålægger medlemslandene hvert 6. år at rapportere dels om gennemførelse og foranstaltninger efter habitatdirektivet, dels om foranstaltningernes virkning på arter og naturtyper samt de vigtigste resultater af overvågningen. Rapporten skal udformes i overensstemmelse med en model, som fastlægges i Habitatkomiteen.

Det foreliggende forslag er udarbejdet af Kommissionen på grundlag af et længerevarende samarbejde med medlemslande og videnskabelige institutioner. Danmark har i kraft af erfaringer med bl.a. tilrettelæggelse af overvågning af arter og naturtyper deltaget aktivt i arbejdet.

Formålet med et fælles rapporteringsformat er at give Kommissionen et ensartet grundlag for at lave en samlet rapport over gennemførelsen af habitatdirektivet i medlemslandene, med henblik på bl.a. at vurdere Natura 2000's bidrag til gennemførelse af direktivets mål. Den kommende rapport, der skal afleveres i 2007, vil dække perioden 2001-2006.

Forslaget lægger op til 2 typer rapportering, en administrativ/politisk og en teknisk.

Den *administrativ/politiske* rapport vedrører oplysninger om regler, vedtagne forvaltningsplaner, forvaltningsmyndigheder m.v. (se forslagets Annex A), samt oplysninger om antal områder og udpegningsprocessen, som Kommissionen i forvejen er i besiddelse af.

Den *tekniske* rapport vedrører bevaringsstatus for arter og naturtyper, dvs. den konkrete vurdering af, om bevaringsstatus lever op til målet med direktivet, jf. habitatdirektivets definitioner for gunstig bevaringsstatus. Det er foreslået, at bevaringsstatus opgøres i 3 kategorier ("signallys"), som kan give Kommissionen en indikation af de enkelte medlemslandes indsats for at opnå målet med direktivet.

Der lægges op til, at der fastsættes referenceværdier for elementerne af gunstig bevaringsstatus, som den konkrete overvågning i den forløbne 6-årsperiode kan holdes op imod. Referenceværdierne vil

blive fastsat på grundlag af direktivets definitioner som en konkretisering af gunstig bevaringsstatus med udgangspunkt i en tilstand, hvor naturtypen/arten vurderes at være sikret for fremtiden. Som udgangspunkt vil referenceværdierne svare til status da direktivet trådte i kraft (1994), bortset fra tilfælde hvor dette niveau ikke er nok til at sikre langsigtet overlevelse og derved gunstig bevaringsstatus. I disse tilfælde fastsættes referenceværdien til en værdi, som vurderes at sikre langsigtet opretholdelse.

Det står imidlertid ikke fuldstændigt klart i forslaget, om medlemslandene alene kan vælge at vurdere bevaringsstatus på grundlag af en nærmere defineret værdi for gunstig bevaringsstatus eller om de kan vælge at vurdere bevaringsstatus på grundlag af de tendenser, der har været gældende i den forudgående 6-års-periode, eller om begge betingelser skal være opfyldt.

Efter forslaget skal medlemslandene udover at rapportere vurdering af bevaringsstatus for de enkelte arter og naturtyper også rapportere om tendenser i udviklingen, væsentlige faktorer der påvirker udviklingen samt trusler mod bevaringsstatus. Desuden er der lagt op til, at medlemslandene skal rapportere, hvor store andele af arealet af levesteder og naturtyper, der er gunstige (opgjort i km²), hvilket anses for unødvendigt detaljerede oplysninger.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen redegør ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet i forbindelse med dette forslag. Der er tale om et forslag til opfølgning på gældende EU-regler, som er blevet udarbejdet i fælles forståelse af behovet for fælles retningslinjer til opfyldelse af direktivets krav om overvågning og rapportering. Direktivet foreskriver ikke i detaljer, hvordan disse krav skal udmøntes og Kommissionen fastslår da også, at medlemslandene frit kan vælge midler og metoder til indsamling af oplysninger/overvågning og tilpasse dem regional forskelle.

Det vurderes således, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Kommissionen har ikke foretaget en vurdering af forslaget økonomiske konsekvenser for medlemslandene.

Forslaget forventes ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet og forbrugere.

Hvad angår offentlige myndigheder (henholdsvis stat, amter/regioner og kommuner) varetages overvågningen af bevaringsstatus i dag af amterne, og overvågningsopgaverne forventes overført til de kompetente myndigheder i en ny kommunal struktur. DMU har i forbindelse med udarbejdelsen af overvågningsprogrammet NOVANA vurderet, at programmet opfylder habitatdirektivets krav om at kunne give et nationalt overblik over bevaringsstatus for arter og naturtyper.

Vedtages rapporteringskravene i forslaget, vil det imidlertid for alle medlemslande medføre behov for uforholdsmæssigt store ressourcer til naturovervågning, specielt hvad angår kravene om at opgøre bevaringsstatus på alle arealer for alle arter og naturtyper. Denne opgave vil kræve uforholdsmæssigt store ressourcer til tilbagevendende kortlægning. Kravet følger ikke intentionerne

bag forslaget forberedelse: at optimere ressourceanvendelsen i forbindelse med overvågning bl.a. gennem brug af repræsentative stikprøver.

Beskyttelsesniveau: Det vurderes at forslaget har en neutral effekt på beskyttelsesniveauet.

5. Høring

Rammenotat om forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget i december 2004, hvor der er kommet følgende høringssvar:

Dansk Landbrug efterlyser oplysninger om samspillet mellem referenceværdien og de nationale mål for de enkelte natura 2000 områder. Dansk Landbrug finder det afgørende, at der ved indførelse af en referenceværdi ikke stilles strammere krav til de enkelte områder end der fastsættes gennem målsætningen i natura 2000 planerne. Dansk Landbrug mener at der bør tilstræbes tæt sammenhæng mellem eksisterende nationale overvågningsprogrammer, således at der sikres en optimering af ressourcerne. Endelig finder Dansk Landbrug at rapporteringskravene bør være opnåelige ved et rimeligt ressourceforbrug.

Kommunernes Landsforening mener at Danmark bør tilslutte sig Kommissionens forslag, idet man for at kunne følge bevaringsstatus for naturtyper og arter under habitatdirektivet, skal overvåge udviklingen i detaljer. Kommunernes Landsforening mener ikke at stikprøvevis repræsentative indsamlinger af data er tilstrækkelige som grundlag for kommunernes fremtidige beslutninger om konkrete aktiviteter i natura 2000 områderne.

Skovforeningen er enig i forslaget til dansk holdning, hvoraf det fremgår at Danmark vil støtte principperne bag forslaget, men stemme imod på baggrund af de uklare og unødvendigt detaljerede rapporteringskrav.